

คำสั่ง

คดีหมายเลขดำที่ ลต. ๑๖ /๒๕๕๖

คดีหมายเลขแดงที่ ลต. ๑๖ /๒๕๕๖

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลอุทธรณ์ภาค ๕

วันที่ ๒๖ เดือน ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๖

ความคดีเลือกตั้ง

ระหว่าง { คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ร้อง
นายพล ปลงใจ ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง คดีที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง (ขอให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง)

ผู้ร้องยื่นคำร้องว่า เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๕ ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์การบริหารส่วนตำบลแม่จ๊ะจะประกาศให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแม่จ๊ะ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ ในวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๕ ซึ่งในการเลือกตั้งดังกล่าว ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้สมัครหมายเลข ๑ ในเขตเลือกตั้งที่ ๑ ต่อมาผู้ร้องประกาศผลการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๕ ให้นายสนิท กาศเกษม และนายสาคร โนจิตร เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแม่จ๊ะ เขตเลือกตั้งที่ ๑ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ โดยผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้รับเลือกตั้ง หลังประกาศผลการเลือกตั้งดังกล่าวความปรากฏว่า การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแม่จ๊ะ เขตเลือกตั้งที่ ๑ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม เนื่องจากผู้ถูกกล่าวหากระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๕ มาตรา ๔๓ กล่าวคือ ก่อนวันเลือกตั้งผู้ถูกกล่าวหาดำเนินการย้ายบุคคลเข้าในทะเบียนบ้านเลขที่ ๑๕๘

หมู่ที่ ๑ ตำบลแม่จ๊ว๊ะ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ โดยบุคคลดังกล่าวมิได้อาศัยอยู่จริง อันเป็นการย้ายบุคคลเข้าในทะเบียนบ้านเพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งโดยมิชอบ ผู้ร้องดำเนินการสืบสวนสอบสวนตามระเบียบแล้วได้ความว่า บ้านเลขที่ ๑๕๘ หมู่ที่ ๑ ตำบลแม่จ๊ว๊ะ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ มีผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าของบ้านและมีการย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านดังกล่าว ๖ คน โดยที่สภาพบ้านดังกล่าวเป็นบ้านร้าง ทรุดโทรมและไม่มีผู้ใดพักอาศัย รวมทั้งผู้ถูกกล่าวหา ก็มิได้พักอาศัยที่บ้านหลังดังกล่าว กรณีจึงมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาดำเนินการย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านเลขที่ ๑๕๘ หมู่ที่ ๑ ตำบลแม่จ๊ว๊ะ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ โดยมีได้อาศัยอยู่จริงอันเป็นไปเพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งโดยมิชอบ เป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๕ มาตรา ๔๓ ซึ่งการกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำโดยไม่สุจริตเพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้ง มีผลให้การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแม่จ๊ว๊ะ เขตเลือกตั้งที่ ๑ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ ในส่วนที่เกี่ยวกับผู้ถูกกล่าวหา มิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ขอให้มีคำสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหาที่กำหนดเวลาหนึ่งปี

ผู้ถูกกล่าวหาได้รับสำเนาคำร้องแล้วไม่ยื่นคำคัดค้าน

ศาลอุทธรณ์ภาค ๕ แผนกคดีเลือกตั้งได้สอบสวนแล้ว ข้อเท็จจริงตามทางไต่สวน ฟังได้ในเบื้องต้นว่า เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๕ ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์การบริหารส่วนตำบลแม่จ๊ว๊ะประกาศให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแม่จ๊ว๊ะ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ ในวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๕ ซึ่งในการเลือกตั้งดังกล่าวผู้ถูกกล่าวหา เป็นผู้สมัครหมายเลข ๑ ในเขตเลือกตั้งที่ ๑ ต่อมาผู้ร้องประกาศผลการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๕ ให้นายสนิท กาศเกษม และนายสาคร โนจิตร เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหาร

บริหารส่วนตำบลแม่จ๊ว๊ะ เขตเลือกตั้งที่ ๑ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ โดยผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้
รับเลือกตั้ง หลังประกาศผลการเลือกตั้งดังกล่าวความปรากฏต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งว่า
ก่อนวันเลือกตั้งผู้ถูกกล่าวหาดำเนินการย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านเลขที่ ๑๕๘ หมู่ที่ ๑
ตำบลแม่จ๊ว๊ะ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ โดยบุคคลดังกล่าวมิได้อาศัยอยู่จริง ผู้ร้องดำเนินการ
สืบสวนสอบสวนแล้ว เห็นว่า การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแม่จ๊ว๊ะ
เขตเลือกตั้งที่ ๑ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ ในส่วนที่เกี่ยวกับผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้เป็นไปโดยสุจริต
และเที่ยงธรรม จึงมีคำวินิจฉัยสั่งการให้ยื่นคำร้องนี้

พิเคราะห์แล้ว คดีมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาย้ายบุคคลเข้ามา
ในทะเบียนบ้านเลขที่ ๑๕๘ เพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งโดยมิชอบหรือไม่ เห็นว่า ตามสำนวน
การสืบสวนสอบสวนเอกสารหมาย ร.๑ ซึ่งผู้ถูกกล่าวหาได้ยื่นคำคัดค้านโต้แย้งให้เห็นเป็นอย่างอื่น
ได้ความว่า บ้านเลขที่ ๑๕๘ ในปัจจุบันมีสภาพร้างดังที่ปรากฏในภาพถ่ายในเอกสารหมาย ร.๑
หน้า ๙๑ ถึง ๙๕ ซึ่งสภาพบ้านดังกล่าวไม่ปรากฏเครื่องใช้ในครัวเรือน เครื่องนุ่งห่ม เครื่องหลับนอน
และสาธารณูปโภคที่จำเป็นอื่น ๆ คงมีเพียงฝาบ้านและหลังคาเท่านั้น ผู้ถูกกล่าวหาให้ถ้อยคำ
รับว่าสร้างมาตั้งแต่ปี ๒๕๔๒ กว้าง ๔ เมตร ยาว ๖ เมตร ไม่มีไฟฟ้าและน้ำประปาใช้
เป็นบ้านชั้นเดียวบ้านโล่ง หลังคาสังกะสี มี ๑ ห้องน้ำ ปัจจุบันบ้านดังกล่าวมีสภาพชำรุด
ทรุดโทรมมาก จึงเชื่อว่า บ้านดังกล่าวไม่มีผู้อยู่อาศัยมาเป็นเวลานานและไม่อาจอยู่อาศัยได้
ในทันทีหากไม่ได้รับการซ่อมแซมใหญ่ให้อยู่ในสภาพที่บุคคลปกติสามารถพักอาศัยอยู่ได้
นอกจากนี้ผู้ถูกกล่าวหายังให้ถ้อยคำรับว่าผู้ถูกกล่าวหาพร้อมครอบครัวมิได้พักอาศัยอยู่ที่บ้านหลังนี้
แต่ไปอยู่บ้านไม่มีเลขที่โน่ที่ดินของนางสมพิศ กันทะวงศ์ ซึ่งอยู่ในบริเวณเดียวกันและมีเพียง
นางโสภา ปลงใจ ที่พักอาศัยอยู่กับผู้ถูกกล่าวหา ส่วนบุคคลอื่นพักอาศัยอยู่ที่อื่น

และเมื่อพิจารณาประกอบบันทึกถ้อยคำของนายโชติ วันรุ่ง ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑ ซึ่งให้ถ้อยคำว่าเป็นบ้านเลขที่ ๑๕๘ อยู่ห่างบ้านพยานเพียงประมาณ ๑ กิโลเมตร เป็นบ้านร้างไม่มีผู้ใดพักอาศัยแล้ว ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า บ้านเลขที่ ๑๕๘ ไม่มีผู้ใดพักอาศัยอยู่จริง ส่วนเหตุผลการย้ายเข้าในทะเบียนบ้านดังกล่าวตามเอกสารหมายเลข ๑ นั้น นางโสภา ปลงใจ นางปวีณา ขอบรูป นายดิเรก ขอบรูปและนายปริญญา ขอบรูป กล่าวอ้างทำนองเดียวกันว่าเพื่อดูแลผู้ถูกกล่าวหา ซึ่งเป็นโรคหัวใจ ช่วยทำนาและอยู่อาศัยด้วยกัน แม้ทั้งสี่คนเป็นญาติใกล้ชิดกับผู้ถูกกล่าวหา โดยเป็นภริยา บุตรสาว บุตรชายและบุตรชายตามลำดับแต่ดังที่ได้วินิจฉัยแล้วว่าบ้านเลขที่ ๑๕๘ ไม่มีผู้ใดพักอาศัยอยู่จริง หากบุคคลทั้งสี่ต้องการเข้ามากระทำตามความประสงค์ดังที่กล่าวอ้าง ก็สามารถเข้าพักอาศัยกับผู้ถูกกล่าวหาที่บ้านไม่มีเลขที่ได้โดยไม่มีความจำเป็นจะต้องย้ายชื่อเข้าทะเบียนบ้านเลขที่ ๑๕๘ ดังกล่าว การย้ายชื่อเข้าทะเบียนบ้านจึงไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ในการเข้าพักอาศัยเพื่อดูแลผู้ถูกกล่าวหาและทำนาตามที่กล่าวอ้างแต่อย่างใด ส่วนนางกัลยา คนตรง ซึ่งเป็นน้องสาวของนางโสภาและนายสมนึก คนตรง ซึ่งเป็นสามีนางกัลยากล่าวอ้างว่าเพื่อเช่านาของผู้ถูกกล่าวหาและของนางภรณ์ ประมุข เพื่อขอไฟฟ้าตั้งโรงสีและรวมกลุ่มสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเพื่อขอกู้เงิน แต่ก็ไม่ปรากฏว่ามีการดำเนินการดังกล่าว แม้เวลาล่วงเลยมานับถึงวันเลือกตั้งเป็นเวลาสองปีเศษและหนึ่งปีเศษตามลำดับ นอกจากนี้นางโสภา นางปวีณา นางกัลยาและนายสมนึกก็ย้ายมาจากทะเบียนบ้านซึ่งอยู่ในเขตหมู่ที่ ๑ ตำบลแม่จ๊วะ เช่นเดียวกับบ้านเลขที่ ๑๕๘ น่าเชื่อว่าหากอยู่ที่ทะเบียนบ้านเดิมก็สามารถดำเนินการตามที่กล่าวอ้างได้ ข้ออ้างทั้งหมดจึงไม่มีเหตุผลให้รับฟัง เมื่อพิจารณาประกอบข้อเท็จจริงที่หมู่ที่ ๑ ตำบลแม่จ๊วะมีทั้งที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแม่จ๊วะและในเขตเทศบาลตำบลแม่จ๊วะดังที่นายโชติให้ถ้อยคำไว้และนายมนู ทิพยวงศ์ ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์การบริหารส่วนตำบลแม่จ๊วะก็ให้ถ้อยคำว่าเป็นเขตเลือกตั้ง

ในเขตเลือกตั้งที่ ๑ เมื่อปี ๒๕๕๑ มีผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพียง ๑๑ คน แต่ในการเลือกตั้งครั้งนี้ มีผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวน ๔๐ คน ดังนั้น การย้ายบุคคลซึ่งอยู่นอกเขตเลือกตั้งเข้าในทะเบียนบ้าน ซึ่งอยู่ในเขตเลือกตั้งแม้เพียงไม่กี่คนย่อมทำให้ผลคะแนนที่ได้รับแตกต่างกันอันส่งผลให้บุคคลนั้น ๆ ได้รับการเลือกตั้งได้ ผู้ถูกกล่าวหาที่เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแม่จัน และตามเอกสารหมายเลข ร.๑ บุคคลเหล่านี้ซึ่งย้ายเข้ามาในทะเบียนบ้านเลขที่ ๑๕๘ ไปใช้สิทธิ ในครั้งนี้ทุกคน ประกอบกับดังที่ได้วินิจฉัยข้างต้นแล้วว่าการย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้าน เป็นการย้ายโดยบุคคลนั้นมิได้อาศัยอยู่จริงจึงต้องด้วยข้อสันนิษฐานว่าเป็นการย้ายบุคคลเข้ามา ในทะเบียนบ้านเพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งโดยมิชอบตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิก สภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๕ มาตรา ๔๓ วรรคสอง (๒) คดีมีเหตุผลอันควร เชื่อได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาดำเนินการย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านเลขที่ ๑๕๘ เพื่อประโยชน์ ในการเลือกตั้งโดยมิชอบอันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือ ผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๕ มาตรา ๔๓ ซึ่งการกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำโดยไม่สุจริต เพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งมีผลให้การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแม่จัน เขตเลือกตั้งที่ ๑ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ ในส่วนที่เกี่ยวกับผู้ถูกกล่าวหาได้เป็นไปโดยสุจริต และเที่ยงธรรมตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๕ มาตรา ๘๗ มีเหตุให้ต้องเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหาตามคำร้องของผู้ร้อง

จึงมีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหาที่กำหนดเวลาหนึ่งปี นับแต่วันมีคำสั่ง.

นายจำแลง กุลเจริญ

นายวิเศษ นิมกุล

นางสาววรรณดี วิไลรัตน์